

המזוודה של תנה

חוברת
העשרה

תיאטרון
הנפש

מבוא למורה

מורים יקרים:

מטרת חוברת זו הינה להעשיר את חוויות הצפייה בהצגת תיאטרון, להרחיב את עולמם של התלמידים ולעודד מעורבותם בסביבתם. חומר רקע, צפייה מודרכת, ודיון לאחר הצפייה, יכולים להעשיר את עולמו של הצופה, לא רק בעניין תוכן ההצגה ומסריה אלא גם בעניין צורתה, סגנונה האמנותי ויופיה. הצגת תיאטרון היא יצירה שביכולתה לברוא עולם חדש, עולם של אשליה שמקרין על עולם המציאות שלנו ומרעיף עליו קסם והנאה.

לאומנות התיאטרון שפה משלה, בעלת מרכיבים וסימנים ייחודיים לה. אנו ננסה לעזור בהבנתם.

"המזוודה של חנה" הינו סיפור אמיתי ומעורר השראה, אשר נגע ללבם של מיליוני אנשים ברחבי העולם. הסיפור של חנה בריידי הוא נדבך נוסף וחשוב בהיסטוריה של השואה, בעיקר במה שנוגע לעולמם של ילדים, אך הסיפור של המזוודה של חנה הוא ייחודי מפני שהוא מלמד כי גם אירוע שקרה בזמן אחר, במקום אחר, לאנשים "אחרים", הוא רלוונטי ואוניברסאלי גם היום. לסיפור מסר חד משמעי: למענות השפעות הרסניות ותוצאות מחרידות, אך לדעתנו, חשיבותו בכך שהוא מציב את החינוך כמפתח לעתיד נאור. ההצגה "המזוודה של חנה" היא הוכחה לניצחון החזון של אדם אחד אשר האמין בדרכו ובחשיבות החינוך לערכים.

בשנת 2000, הגיעה למרכז השואה בטוקיו, מזוודה ריקה מהמזוואן באושוויץ, עליה היה כתוב: "חנה בריידי. 16 מאי, 1931, וייזנקינד" (יתומה). פומיקו אישיוקה, מורה צעירה ומנהלת המרכז, יוצאת בעידוד הילדים המבקרים בו, למסע מרתק אודות המזוודה של חנה בריידי וגורלה של הילדה. מטוקיו לטרוין, לפראג, ועד לטורונטו, משחזרת ההצגה צעד אחר צעד, את השאלות והקשיים עד לגילויים המרגשים ביותר. במקביל, נחספים בפגנו חייה של חנה בריידי, אשר חיה עם משפחתה חיים מאושרים עד לפרוץ מלחמת העולם השנייה, כשהנאצים פולשים לארצה ומשנים את חייה לבצח.

"זאת הייתה רק מזוודה. אבל אני רציתי להפוך אותה לסמל של חיים, לא סמל של מות ילדה אנונימית. אני רציתי לראות את פניה, באופן כזה שכולנו נוכל להרגיש מעט יותר קרובים לחנה, ולהבין מה איבדנו." פומיקו אישיוקה.

"המזוודה של חנה" הוא סיפור שואה חוצה גבולות, לא רק מפני שהעלילה מתרחשת על פני שלוש יבשות שונות, בשתי נקודות זמן שונות, אלא מפני שהוא מספר את הסיפור מפי ילדים יפנים המאמינים שזהו סיפורם של כל בני האדם ולא רק של אלה שהיו "שם". כולנו שואפים לחיות בכבוד בעולם צודק ושוויוני, ורוצים לחלוק ערכים אלו עם תלמידנו. אנו מקווים שחוברת זו תועיל לעבודתכם.

המזוודה של חנה

משחק: מעין וינשטוק, יובל רוזמן, נדיה קוצ'ר, טליה דור, רוני דותן, יונתן שוורץ, עמי וינברג / אברהם הורוביץ.

עוזרת במאי ומנהלת הצגה: אורית נדריאל
מנהל טכני: נועם טופליאן
צילום התמונה הקבוצתית: נתן גרונדלנד
ביצוע תפאורה: דודי בית מלאכה
יוזמה והפקה: תיאטרון הנפש

מאת: אמיל שר - ע"פ ספרה של קארן לוין
תרגום ועיבוד: באטריס הל
בימוי: הווארד ריפ
עיצוב: מירב נתמאל
מוסיקה: יובל מסנר
כוריאוגרפיה: מרינה בלטוב
תאורה: אורי מורג
וידאו וצילום: רמי קצב
מסכות: יהודית גרינשפן

חוברת העשרה

בהכנת פּאָטְרִיס הֵל

ההצגה "המזוודה של חנה" מאת אמיל שר, מבוססת על רב המכר "המזוודה של חנה" מאת קארן לוין. הספר יצא לאור בקבדה בשנת 2002 ותורגם ל-40 שפות. ההצגה בגרסה העברית הועלתה לראשונה בישראל בחודש אפריל 2010, בהפקת תיאטרון הנפש.

חוברת זו יוצאת לאור בחסות מרכז צ'כיה בישראל

מבוא לתלמיד

בהצגה "המזודה של חנה" התוודענו לעולמם של חנה וג'ורג' אשר חוו את זוועות השואה במהלך מלחמת העולם השנייה. במקביל הכרנו גם את פומיקו, המורה מיפן, אשר שמה לה למטרה ללמד את ילדי יפן על השואה והשלכותיה. הישגיה נפוצים היום בעולם כולו.

מאז ילדים מכל העולם כתבו שירים, הלחינו מוסיקה, כתבו מכתבים לפומיקו ולג'ורג' בריידי ואף התארגנו לגייס כספים שנתרמו למרכז השואה בטוקיו על מנת לתמוך בהגשמת מטרתו. במעשיהם הילדים לא רק זו שחלקו איתנו את רגשותיהם, אלא שהם עוזרים להמשיך ולהעביר מסרים של סובלנות, כבוד הדדי ושלו.

כעת גם אתם תהיו חלק מאותם מיליוני הילדים החושבים על משמעות הסיפור וכך, תתמלא שוב המזודה הריקה של הילדה חנה בריידי, והפעם במחשבות, באהבה ובחיים.

הצעות לפעילויות נוספות

עבודת מיפוי גיאוגרפי

1. נעבוד עם האטלס ונמקם את צ'כיה, ואת העיירה נובה מסטו. משם צייר את המסלול של חנה מתחילת המסע ועד סופה הטראגי.

2. נעבוד עם האינטרנט ונאסוף עוד פרטים על המקומות הקשורים לסיפור של חנה: המרכז ללימודי שואה בטוקיו, המוזיאון היהודי בפראג, גטו טרזין בצ'כיה, מחנה ההשמדה אושוויץ בפולין, טורונטו בקנדה.

עבודת מיפוי היסטורי

1. באיזה סדר כרונולוגי התגלה הסיפור של חנה? מה הייתה נקודת ההתחלה של המחקר של פומיקו, מה היו התחנות השונות בדרך, ולאן הן הובילו אותה, צעד אחר צעד. (בהמשך החוברת, שתי טבלאות לעיון).

2. בדוק מי הייתה האומנית פרידל דיקר-ברנדיס ומהי תרומתה בתייעוד עבודות הילדים בזמן השואה.

כתיבת הסיפור מנקודת מבט אחרת

לדעתם של רבים יש ערך בהבעת הרגשות בכתב או באמצעים אמנותיים אחרים. בחר באחת מתוך ההצעות הבאות:

1. סיפור קצר

כתוב את הסיפור מנקודת מבטה של אחת הדמויות המרכזיות של ההצגה, חנה, אימא של חנה, הדוד לודוויק, אפשר שילדים שונים יכתבו את אותו סיפור מנקודות מבט שונות. כאשר נקרא אותם, נגלה עד כמה ההדגשים, הקשיים, הדאגות, היו שונים אצל כל אחד ואחד.

2. מכתבים

א. כתוב מכתב לילדים במרכז ביפן אשר חקרו את הסיפור של חנה.
ב. כתוב מכתב למחזאי ההצגה, מה אהבת ומה למדת מן הצפייה בהצגה? מה היית משנה? ומה היית מוסיף?
ג. אילו יכולת לכתוב לאחת מדמויות המחזה, במי היית בוחר? מה היית כותב להן?

3. קורות חיים

ספר את סיפור חייה. תוכל להשתמש גם בתמונות מאלבום המשפחה. דמיין שבעתיד הרחוק דווקא הסיפור שלך ימצא. מה ניתן יהיה ללמוד עליך, על תקופתך, על סביבתך?

4. מחזאות

א. חשוב על סצנה נוספת בהצגה שחסרה לך. נסה לכתוב אותה בסגנון ההצגה.
ב. מפרוזה למחזה - ההצגה "המזודה של חנה", מבוססת על ספר. נסה להפוך קטע מן הספר הכתוב כסיפור, לדיאלוג בין דמויות במחזה.

5. שירה

בהצגה אנו שומעים שיר שמאיקו כתבה על חנה. נסה לכתוב את השיר שלך. בדוק סגנונות שונים של שירה: עם חריזה, בלי חריזה, שירה יפנית, שירה עברית.

6. יומן

נסה לכתוב דף מיומנה הדמיוני של חנה, או של ג'ורג'. בחר יום מרגש במיוחד. זכור שכתבת יומן היא כתיבה אישית, פרטית, אינטימית.

7. מסר בבקבוק

חנה וג'ורג' כתבו את משאלותיהם, הכניסו את הפתקים לבקבוק וקברו אותו. בסופו של דבר, הם לא הצליחו למצוא את הבקבוק שלהם. כתוב רשימה של כל הדברים הטובים שקורים לך, שאיפותך, חלומותיך, תוכניותיך לחיים. שים את הרשימה בבקבוק וסמן אותו. האם תרצה לחזור למקום לאחר שנים רבות? בהצלחה.

8. בירור וביאור מושגים

חפש במילון מושגים כמו: מענות, זר, אחר, פליט, דעה קדומה, שוויון, צדק, סובלנות, רב-תרבותיות. כתוב כמה מילים בעד ונגד. כתוב בקורת על ההצגה והשתמש באותם המושגים.

פעילות אומנותית

1. ציור

א. צייר ציור המתאר אחת מסצנות ההצגה או את רגשותיהן של אחת הדמויות. בחר כותרת לתמונה שלך.
ב. צייר ציור המתאר את רגשותיך. בחר שם לציורך.
ג. בחר בסמלים כגון מן דוד, צלב קרס, מזוודות, והשתמש בהם בציורך. מה הם מביעים?

2. צילום

א. צלם את חבריך או משפחתך והדפס את התמונות בשחור-לבן או בצבע ספיה. עצב את התסרוקות והתלבושות והרקע בסגנון יפן. הכן תערוכה.
ב. צלם את חבריך או משפחתך, כפי שהם היום. שים את התמונות בקופסה, הוסף חפצים כגון: מטבע, כובע, צמיד, קמעה, מכתבים ופתקים. סגור את הקופסה היטב וכתוב עליה שם ותאריך. שמור את הקופסה למשך זמן, אולי עד לסיום לימודיך, או אולי עד היום בו אתה בעצמך תהפוך לאב/לאם של ילד בגילך... מה יתגלה אז?

3. משחק

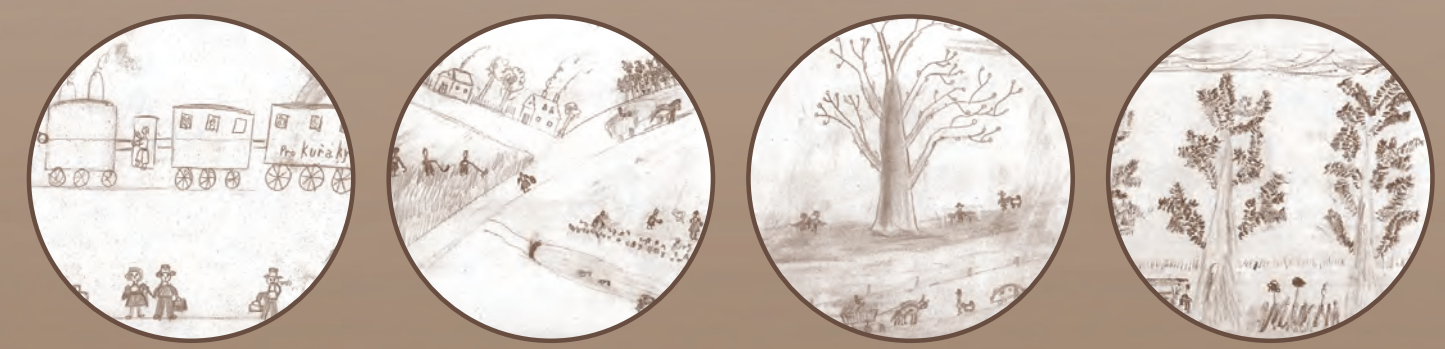
א. נסה להמחזיז שיחה בין חנה לג'ורג' ברגע נתון.
ב. נסה להמחיש שיחה בין חנה ומריה לאחר האירוע בבית הקולנוע. כיצד חנה הרגישה, מה היא אמרה? כיצד הרגישה מריה, מה היא אמרה?
ג. עבודה בקבוצות: צרו תמונות אשר מתארות משהו שחנה ראתה או חוותה, ללא מילים. תנו לילדים אחרים לתת שם למה שהקבוצות מציגות. אילו תמונות נחרתו בזכרוניך?

המסע של המזוודה של חנה

עולמה של חנה בריידי

תאריך	אירוע
1998-1999	פומיקו ממונית למנהלת מרכז קטן ללימודי השואה בטוקיו. פומיקו מבקרת בישראל ופוגשת כמה ניצולי שואה, היא נדהמת מגישתם האופטימית לחיים. פומיקו מבקרת במחנה ריכוז באושוויץ ומבקשת חפצים שנותרו מהילדים אשר היו במחנה ריכוז.
מרץ 2000	המזוודה של חנה מגיעה למרכז ללימודי השואה ביפן. הילדים סקרניים מאוד לדעת מי הייתה חנה בריידי. פומיקו כותבת מכתבים ומגלה שחנה הגיעה לאושוויץ מטרדיינשטט. פומיקו מגלה שבטרדיינשטט הילדים למדו אומנות 45000 ציורים שרדו את המלחמה. היא כותבת מכתב למוזיאון השואה בפראג, שם שמורים הציורים המקוריים.
אפריל 2000	פומיקו מקבלת עותקים של 5 ציורים שחנה ציירה בטרדיינשטט
מאי 2000	הילדים במרכז השואה בטוקיו כותבים שירה, מציירים ציורים ומוציאים לאור עלון. פומיקו פותחת תערוכה. אנשים רבים מבקרים בה.
יוני 2000	פומיקו מחליטה לנסוע לטורין.
יולי 2000	פומיקו מגיעה לטורין ופוגשת את לודמילה. היא מגלה שלחנה היה אח. היא טסה לפראג, פוגשת את מר קוטוץ ומגלה שג'ורג', אחיה של חנה, עדיין בחיים.
אוגוסט 2000	פומיקו, בחזרה ביפן, כותבת מכתב לג'ורג' בריידי.
ספטמבר 2000	פומיקו מקבלת מכתב תשובה מג'ורג' בריידי, ותמונות של חנה
מרץ 2001	ג'ורג' בריידי ובתו לרה-חנה, מבקרים במרכז ביפן ופוגשים את פומיקו וילדי "כנפיים קטנות"

תאריך	אירוע
16.5.1931	הולדתה של חנה בריידי בעיירה נובו מסטו, צ'כוסלובקיה
15.3.1939	הנאצים פוצים לצ'כוסלובקיה. חוקים אנטישמיים משפיעים על חייה של משפחת בריידי
1.9.1939	גרמניה כובשת את פולין. מלחמת העולם השנייה מתחילה
1940	בנובו מסטו, נאסר על ילדים יהודים ללמוד בבתי הספר
אביב 1940	מרקטה בריידי, אמה של חנה וג'ורג', נעצרת ונשלחת למחנה רבנסברוק. חודשיים לאחר מכן, חנה מקבלת ממנה מכתב ומתנות.
סתיו 1941	קרל בריידי, אביה של חנה, נעצר ונשלח לכלא בעיר יאגלו. חנה וג'ורג' עוברים לגור אצל הדודים לודוויק והדה
מאי 1942	ב-14.5.42 הילדים עוזבים את בית הדודים ומתייצבים בתחנה טרביק. ב-16.5.42 חנה חוגגת יומולדת 11 ב-18.5.42 הילדים נשלחים לטרדיינשטט
יולי 1942	קרל בריידי מת באושוויץ
אוקטובר 1942	מרקטה בריידי מתה באושוויץ
דצמבר 1942	פרידל דיקר-ברנדיס מגיעה לטרדיינשטט ומיד מתחילה ללמד אומנות
ספטמבר 1944	ג'ורג' נשלח לאושוויץ במשלוח הראשון. הוא נבחר לקבוצת עבודה.
6.10.1944	פרידל דיקר ברנדיס מתנדבת לנסוע לאושוויץ על מנת להצטרף לבעלה פאבל. שם היא מוצאת את מותה
23.10.1944	חנה נשלחת לאושוויץ ומיד מוצאת שם את מותה

מחשבות לדיון לאחר צפייה בהצגה

9. מה הייתה מטרתה של פומיקו אישיקה כאשר ייסדה את המרכז ללימודי השואה ביפן? האם לדעתך היא הצליחה להשיג את מטרתה?

10. למה לדעתך הילדים היפנים הצטרפו למרכז של פומיקו? האם נושא השואה מעניין אותך באופן אישי?

11. האם חשוב להמשיך ולחקור את השואה וללמד את תולדותיה והשלכותיה?

12. מהו לדעתך הלך העיקרי שניתן ללמוד מן ההצגה?

1. מה הם לדעתך המסרים של ההצגה?

2. האם לדעתך עדיין קיימת גזענות בעולם? איפה? כלפי מי?

3. דמיון שיכולת לעשות משהו על מנת שהחיים שלך יהיו טובים יותר בנסיבות קשות, מה היית עושה? מה עשו הגיבורים של ההצגה?

4. מה לדעתך יכול לעודד את רוחו של אדם במצוקה?

5. מה לדעתך אנו יכולים לעשות כדי לעודד אנשים כאלו, החיים במצוקה בקרבנו?

6. האם נחשפת פעם לדעות קדומות? כלפי מי? איך הרגשת? מה עשית?

7. האם חווית קיפוח בעצמך? מה הייתה הסיבה? איך הרגשת?

8. מה לדעתך אנו יכולים לעשות על מנת להילחם נגד דעות קדומות, חוסר צדק, קיפוח וגזענות?

הדמויות האמיתיות בהצגה

פומיקו אישיקה

פומיקו אישיקה למדה היסטוריה בטוקיו, המשיכה לימודיה לתואר שני באנגליה, ועבדה במשרד החוץ של יפן. בשנת 1997 פגשה קבוצת אנשים שתכננו להקים מרכז ללימודי שואה בטוקיו אשר מטרתו לטפח ערכים של סובלנות, כבוד הדדי וחמלה אצל צעירים באמצעות לימודי שואה. עניינה בנושא חינוך וזכויות האדם גרמו לה להצטרף אליהם לאלתר, ובשנת 1999 היא מונתה למנהלת המרכז.

פומיקו יזמה את הרעיון להשיג מזוודה של ילד בזמן השואה, על מנת להמחיש לתלמידיה את זוועות המלחמה. הריצותיה ונחישותה הם אשר הציתו את דמיונם של מיליוני ילדים ברחבי העולם, הפיחו חיים לסיפורה של חנה בריידי ואף זיכו אותה בתואר דוקטור כבוד בחינוך באוניברסיטת יורק, בטורונטו. היום פומיקו אישיקה נוסעת בעולם, מספרת על הצורך ללמוד מן העבר ומעודדת ילדים להפוך לאזרחים פעילים אשר ביכולתם לעצב ולשנות את עתידם.

קבוצת הילדים "כנפיים קטנות"

מאיקו ואקירה ועוד כותריסר ילדים, הם הילדים של הקבוצה "כנפיים קטנות" המקורית. היום, בבגרותם, הם ממשיכים להיפגש ולפעול בארגונים המקדמים סובלנות ושלום בעולם. מאיקו ואקירה הם שמות אמיתיים של ילדים אשר השתתפו במרכז, אך דמויותיהם בהצגה הינן פיקטיביות.

ג'ורג' בריידי

ג'ורג' הוא אחיה של חנה בריידי והניצול היחידי ממשפחתו. בדרך נס שרד את מחנה ההשמדה אושוויץ ואת מסעות המוות בגיל 22 היגר לקנדה, ויחד עם ניצול שואה נוסף, הקים עסק לעבודות אינסטלציה, מקצוע אותו למד בשהותו במחנה טרזיינשטט. בעודו נער בזמן השואה, הוא הבטיח לעצמו שאם ישרוד, הוא ינסה לעזור לאנשים מקקים. לאחר 40 שנות עבודה, היו בעסק שלו 200 עובדים. במהלך חייו תמך במוסדות צדקה רבים, היה פעיל בקהילתו, הוא שותף למסעותיה של פומיקו, ואב לארבעה בנים ובת אחת, לרה-חנה.

פרידל דיקר-ברנדיס

פרידל דיקר-ברנדיס הייתה אומנית מוכרת מאסכולת הבאוהאוס לפני שהגיעה לטרזיינשטט. עם הגעתה לגטו היא הפכה למורה והקדישה את חייה ללמד אומנות לילדים, ואף השתמשה בה כתרפיה במצבי טראומה. היא התגוררה בבנין של חנה בריידי. פרידל דיקר-ברנדיס נרצחה באוקטובר 1944, באושוויץ.

קורט קוטוץ

קורט קוטוץ התגורר יחד עם ג'ורג' בריידי בטרזיינשטט במשך שנתיים. באותן השנים היה העורך הראשי של עיתון הילדים הנודע: "ואדאם". לאחר המלחמה חזר לפראג, עסק בהנחתם של קורבנות טרזיינשטט ופרסם ספר: "ואדאם, אנחנו אותם הילדים".

לודמילה דלאצקובה

לודמילה דלאצקובה עובדת כהיסטוריונית במוזיאון טרזין מזה 30 שנה. היא הקימה את המחלקה החינוכית של המוזיאון, ופרסמה מאמרים וספרים רבים על היהודים בגטו טרזין.

הצעות למקורות מידע נוספים

קישורים

אתר של משפחת בריידי - www.hanassuitcase.ca
אתר אינטראקטיבי של הסיפור -
www.insidehanassuitcase.com
יד ושם - www.yadvashem.org.il
בית טרזין - www.bterezin.org.il
מכון משואה - www.massua.org.il
בית לוחמי הגטאות - www.gfh.org.il
הילד היהודי בשואה - חומר לימודי
בהפקת מנהל חברה ונוער

ספרים

"אין פרפרים פה" - ציורים ושרים של ילדי גטו טרזיינשטט, מוסד ביאליק
"יעקב השקרן" - מאת יורק בקר, בעברית 1979, עם עובד.
הספר עובד גם לתסריט ששימש להפקת סרט ב-1975 והיה מועמד לפרס אוסקר לסרט הזר הטוב ביותר. בשנת 1999 עובד הסרט הראשון גם לסרט קולנוע הוליוודי.

סרטים

"Inside Hana's Suitcase", בימוי: לארי ויינסטיין
"קורצ'אק" - בימוי: אנדל"י ואידה, תסריט: אגנישקה הולנד
"להתראות ילדים" - בימוי: לואי מאל, 1987
"שבעת החודשים האחרונים של אנה פראנק" -
בימוי: וילי לינדור, 1988
"גן עדן טרזין" - בימוי: חיים כלב, 1992 (יד ושם)
"צ'בי הנער מוורשה" - (משואה)

על הסגנון התיאטרלי של ההצגה

כל יצירה אמנותית הינה שילוב של תוכן וצורה. בתיאטרון התוכן נקרא מסר או ימורה, ואילו צורת ההצגה, נקראת סגנון אמנותי. סגנון אמנותי הנו שילוב של משחק, תפאורה, תאורה, מוסיקה ותנועה. באמצעותם המסרים של ההצגה ישפיעו על הצופה, ירגשו אותו ויעוררו בו מחשבה.

הצגת תיאטרון היא צירוף של אומנויות ותוצאה של עבודה משותפת של יוצרים רבים מתחומים שונים, לכל אחד מהם תרומה חיונית. יחד הם יוצרים את ההצגה התיאטרון, הצגה שנוצרת בכל פעם מחדש באופן חד פעמי מול קהל צופים אחר, במקום אחר, בזמן אחר.

שאלות הנוגעות לכל אחד מהתחומים הרלוונטיים

1. האם נהנית מהצפייה בהצגה המזוודה של חנה?
2. כיצד בנה המחזאי את עלילת ההצגה על מנת לעורר בנו עניין והתרגשות?
3. מיהם לדעתך הגיבורים של ההצגה?
4. מהי לדעתך הסצינה המרגשת ביותר בהצגה? למה?
5. כיצד שילב המחזאי בין סצנות העבר וסצנות הווה?
6. כיצד המחיש המחזאי את מה שראו הדמויות בדימויכם?
7. למה שמשו המסיכות בהצגה?
8. מה דעתך על שילוב הוידיאו במהלך ההצגה? מה היו החומרים שהבמאי בחר להציג בוידיאו? (הדוקומנטרים)
9. מהם ההבדלים ומהו הדמיון בין סצנת פתיחת ההצגה וסצנת הסיום שלה?

תיאטרון אינו יכול להתקיים ללא **שחקן**. כך היה מראשיתו, ביוון העתיקה, בתקופת הפולחן הדתי, וכך עד ימינו. להערכת עבודת השחקן אמות מידה רבות: מקוריות, ייחודיות, עקביות, רגישות...

1. מי הייתה הדמות האהובה עליך? למה?
2. האם השחקנים הצליחו לעורר הזדהות עם הדמויות אשר הם מציגים?
3. כיצד הבדילו השחקנים אשר גילמו יותר מדמות אחת בהצגה, בין הדמויות השונות?

התפאורה, המרכיב העיקרי בחוויה החזותית, היא אשר מסמנת את מקומות ההתרחשות של ההצגה ומאפיינת את סגנונה. ישנו עיצוב מינימליסטי (כאשר רמז אחד מסמל את השלם, לדוגמה, עץ הדובדבן בקיר המרכזי...), או עיצוב ריאליסטי (המשחזר את התקופה והמקום באופן מדויק), וישנו גם עיצוב מטאפורי, עיצוב המהווה ביטוי מטאפורי למצבם הרגשי של הדמויות וההתרחשויות.

1. האם אהבת את עיצוב התפאורה של ההצגה?
2. מהם הפתרונות הייחודיים של המעצב?
3. האם חילופי התפאורה יתבצעו לעיני הקהל או מאחורי המסך?

מה בדבר עיצוב תלבושות? **התלבושות, האיפור, השיער והמסכה** הם כולם הסימנים החיצוניים של השחקן, כולם מסרים חזותיים. לעיתים הם מעוצבים על ידי אותו אומן שעיצב את התפאורה.

1. כיצד אופיינו הדמויות היפניות בהצגה?
2. מה היו המאפיינים של התלבושות של משפחת בריידי?
3. מלבד תפאורה ותלבושות קיימים בהצגה גם אביזרי במה (שולחן, לוח...), והן אביזרי יד (מכתב, בובה...). באילו אביזרים הבחנת במהלך ההצגה?

התאורה היא היוצרת את האווירה, ממקדת את הסתכלות הצופה ויוצרת חוויה חזותית.

1. מה היא מאירה, מדגישה? מה היא מסתירה, מעלימה?
2. איך היא יוצרת אשליה? (יום, לילה, פנים וחושך, טוקיו, טורונטו, טרזיינשטט)
3. האם היא משמשת לציון מעברים בזמן, מעברי המקום או הנושא?
4. האם נעשה שימוש בטכניקות נוספות הקשורות לתאורה? (שקופיות, מקרנים, וידאו, נרות, מראות)

בתיאטרון, **המוסיקה** שונה ממוסיקה שנכתבה למופע מוסיקאלי. לרוב אין למוסיקה כזאת חיים מעבר להצגה, קיומה תלוי בהצגה ותכליתה לשרת אותה, ליצור אווירה והתרגשות.

1. האם המוסיקה הצליחה ליצור אווירה (אינטימיות, דרמטיות)?
2. האם היא השפיעה על רגשותיך?
3. האם שמת לב לשימוש בפעלולי קול (טריקות דלת, רוחות, נביחות)?

התנועה הבימתית, הכוריאוגרפיה יוצרת מטאפורות, אפקטים, ולעיתים משלבת גם ריקוד ומחול. באמצעות שפת הגוף ובהבעות פנים, השחקן מעביר לנו מידע ורגשות ללא מילים.

על תיאטרון הנפש

תיאטרון הנפש נוסד בשנת 1978 בטורונטו, קנדה, על ידי הווארד ריפ וגבריאל עמנואל.

בזמנו היה תיאטרון הנפש התיאטרון היהודי המקצועי היחיד בקנדה, והוא הפיק כ-40 הפקות תיאטרון וטלוויזיה. בשנת 1983 עלה הווארד ריפ לארץ ואיתו עלה גם התיאטרון. תיאטרון הנפש מפיק הצגות חברתיות - חינוכיות בנושאים המעסיקים את החברה הישראלית, המעשירות את התרבות היהודית, הן בארץ והן בתפוצות. ההצגות משקפות ערכים של הבנה, סובלנות, גישור על פערים תרבותיים וכבוד הדדי.

פומיקו אישיקה מנהלת מרכז השאיה בטוקיו

כיום תיאטרון הנפש מציג פרטואר עשיר של 14 הצגות בעברית ועוד כ-5 הצגות באנגלית, אשר זכו לפרסים ושבחים הן בישראל והן בחו"ל. תיאטרון הנפש מציג כ-300 הצגות בכל שנה, ברחבי הארץ, לילדים, נוער ומבוגרים, דתיים וחילונים. ההצגות משמשות גם כלי עזר למוסדות ואנשי מקצוע העוסקים באותם הנושאים החשובים לנו: קבלת האחר, עזרה לזולת, ציונות, עליה וקליטה, וחיזוק הערכים היהודיים.

במהלך 5 השנים האחרונות הציג תיאטרון הנפש למעלה מ-200 הופעות בחוץ לארץ: ב-31 מדינות בארה"ב, ב-12 ערים ברחבי קנדה, ובמקסיקו, סקוטלנד, אנגליה, אוסטרליה, צ'כיה, יוון ומצרים.

הצלחת תיאטרון הנפש טמונה בבחירת פרטואר מקורי, ייחודי ואיכותי היודע לשלב תוכן ואסתטיקה, ואף ביוצרים המעולים העושים את עבודתם במקצועיות ובאהבה. הנכם מוזמנים לבקר באתר הבית של תיאטרון הנפש, להתרשם משלל הביקורות הנלהבות ולהצטרף לקהל הרב והתומך, הבורח פעם אחר פעם, לחזור ולצפות בהצגות שלנו.

תיאטרון הנפש
טל. 03-5221101
פקס. 03-5227707
email: nephesh@inter.net.il
תיאטרון הנפש: [facebook](https://www.facebook.com/nepheshtheatre)
www.nepheshtheatre.co.il